

Štědrovečerní nešpor 2024; 2Kor 3,17b.18+4,1.6

...kde je Duch Páně, tam je svoboda. Na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě, to vše mocí Ducha Páně. ... A proto, když nám byla z Božího slitování svěřena tato služba, nepoddáváme se skleslosti. ... Neboť Bůh, který řekl „ze tmy ať zazáří světlo“, osvětlil naše srdce, aby nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově.

Jedna z věcí, které máme na vánocích rádi, jsou **rozzářené tváře**: tváře dětí zářící odleskem štědrovečerních světel, ale i tváře dospělých odrážející radost ze setkání nebo prostě z toho, co právě čas vánoční a jeho poselství dokážou celkem spolehlivě zprostředkovat. Prastarého biblického obrazu ozářené, či nebeským světlem rozzářené, tváře užívá i apoštol, když říká: *my všichni zrcadlíme slávu Páně*. Přičemž do toho *my všichni* zahrnuje každého, kdo je osloven, zasažen poselstvím o Ježíši Kristu. Tedy i nás dnes, jak jsme tady shromáždili. Rozzářit a ozářit nás chce evangelium, dobrá, nanejvýš překvapivá zpráva, kterou autoři evangelijních příběhů ztvárnili jako vyprávění o tom, co s lidmi dělá poselství o narození Ježíše – totiž, jak se na jejich tvářích odráží.

V tom nejznámějším příběhu ty ozářené zastupují pastýři. *Uzřeli slávu nebeskou, a sláva Páně ozářila je. Byli zasaženi* nečekanou silou Boží blízkosti. Světlem, které oslepuje, a taky nemilosrdně nasvěcuje, jak na tom my lidé jsme. Není divu, že se báli bázni velikou. Vždyť ten, kterého vnímali jako vzdáleného (jakoby odcestoval na nebeskou dovolenou do nějakého atraktivnějšího vesmíru, než je ten lidský), je **najednou a nečekaně tady**. Vždyť ten, jehož brali jako něco neurčitě kdesi daleko vysoko nad námi, je **najednou nablízku**. Nepříjemně oslnivě. Až si člověk říká, z takového výbuchu nebeské záře nemůže vzejít nic dobrého... Co všechno asi ta neúprosná blízkost nebeské záře asi osvítil? Vždyť tenhle reflektor odhalil i to, co se nepodaří odhalit ani těm nejdotěrnějším paparazziům. Co teď, za doposud skrývanou přetvářku, manipulaci, podvody či konspirace a podrazy, vyjde najevo...?

Jenže ono je to, podle apoštola i podle evangelisty docela jinak. To šokující ozáření, přicházející z druhé, Boží strany, to chce vrhnout světlo na něco úplně jiného, než je lidská ubohost. Září, aby naše tváře odrážely, zrcadlily tvář Ježíšovu. Tvář toho, který z té druhé, Boží strany přichází jako Zachránce, Spasitel, Dárce svobody, té Boží. Však také nese jméno Ježíš, Jošua, což neznamená nic jiného než Vy-svoboditel.

Proto se ho nemusíme bát. Proto před ním nemusíme svou tvář skrývat za nějakou ochrannou rouškou, či se ponížene sklánět do prachu (nebo zahanbeně koukat na špičky vlastních bot), ale můžem té záři vystavit své tváře. A pak sledovat, co je to vlastně za záři, a co s námi dělá.

Vystavit se tváři druhého, bližního, odhalit se, neskrývat a neschovávat a zároveň si na tělo pustit jeho tvář tak, jak na tom zrovna je, to chce hodně empatie, a někdy velký kus odvahy. **Odvahy k nezajištěnosti**, k setkání, kde nemám

převahu. Odvahy k riziku, že mne taky může potkat nepříjemná zkušenost, nebo rovnou **zranění**.

V příběhu, který se čte o vánocích, **tohle riziko na sebe berou nebesa**. To čemu říkáme „Boží“, to na sebe bere **tvář narozeného** Ježíše. Jeho tvář září, a bude zářit, Božím milosrdenstvím, svobodou, přátelstvím, zájmem, a nezničitelnou potřebou dát to tady na zemi do pořádku. A ta tvář je přitom bezbranná a zranitelná. Jako tvář právě narozeného.

Lze ji odmítnout. Vlastně beztestně. A přitom vyzařuje, že jde o něco naprosto zásadního, a pro naše životy i svět **nezbytného**. A *my všichni* právě tohle vyzařování, tuhle nečekanou záři Božího zájmu o nás, smíme odrážet. Zrcadlit. Přičemž to zrcadlení chce mít v našem žití trvalé důsledky, **chce nás proměnit**.

V seriálu Černobyl je scéna, na první pohled nijak dramatická, přitom však zásadní: Když ten reaktor vybuchne a začne hořet, objeví se záběr na obyvatele nedalekého města, jak tu září s napětím sledují, a přicházejícímu záření tak vystavují své tváře. Co to s nimi udělalo, jakou děsivou proměnou posléze mnozí z nich prošli, asi nemusím vysvětlovat. Zmiňuji tenhle tragický příklad proto, že podle apoštola jde o život i při tom vánočním ozáření. Tohle chce svými slovy vyjádřit: když na vaše tváře dopadne **světlo tváře narozeného Spasitele, jde o život**. O ten váš, o jeho Proměnu, o jeho metamorfozu. Ovšem nikoli v nějakého brouka, jako v případě proměny Řehoře Samsy, ale o proměnu v tvora bohu-libého, bohu-milého, neboť je přetvořen k obrazu Kristovu. *Ozářen Božím světlem unikneš temnotě, a nalezněš svůj Betlém a spásu v životě*. Záře vycházející z tváře narozeného Spasitele, záře vánoční, to je záře proměňující žití nás ozářených, k životu, který má budoucnost. K žtu, který se nemusí tvář tvář nebeskému Otci hanbit, i když je za co, ale smí s dětskou důvěrou prosit „odpusť“. K žtu, který zjišťuje, že je kde čerpat naději i v podmínkách všeobecné deprese; že je odkud čerpat sílu k lásce a spolulidství, i když to vypadá, že už není kde brát. Ona ta záře tváře Kristovy je totiž záře přímo **stvořitelská**, dokáže totiž stvořit a dát šanci životu a lidskosti i tam, kde my jsme jim zcela zničili životní podmínky.

Odleskem, kterým se při té příležitosti mohou rozzářit naše tváře, je **víra**. Důvěra, otevřenost, odvaha, která tu proměňující moc a záři pustí do srdce (jinak to vlastně pro apoštola nemá moc cenu). Přičemž právě víra, jako trvalá poloha života otevřeného záři tváře Boží blízké v Ježíšově příběhu, si může podržet **zvláštní důvěru**: To světlo vysvobození z každého sevření – světlo naděje, záře obnovující lidskost – paprsek, v jehož světle smíš zahlédnout nečekaně darované šance – tohle **světlo Kristova příběhu nás ozařuje, i když jsou naše tváře zrovna** uplakané, zklamané, zachmuřené – a obvyklé způsoby, jak potěšit neřkuli rozveselit nefungují.

Taková může být důvěra a naděje víry, která zrcadlí sílu a

slávu Ježíšova příběhu. A jako hymnu všech, jejichž tváře jsou tímto příběhem osvíceny a rozzářeny, zpívejme „již nám narodil se“. Píseň, která je přesvědčivým odrazem toho, oč jde v příběhu Mesiáše jménem Ježíš, tedy, Dárce svobody. Amen.

Štědrovečerní nešpor 2024

Píseň 431,1+2

In: Není žádného tobě podobného mezi bohy, Pane, a není takových skutků, jako jsou tvoji. Neboť ty jsi veliký a činíš podivuhodné věci, jen ty sám jsi náš Bůh. I budu tě oslavovati, Pane, Bože můj, z celého srdce svého, a ctíti jméno tvé navěky. AMEN (Ž 86,8.11.12)

Píseň 454

Modlitba

Náš Pane, tvou darovanou blízkost teď slavíme. Tvou blízkost záchrany pro každého, blízkost zastání pro ponižované, blízkost spravedlnosti pro ukřivdělé, blízkost útěchy pro zarmoucené. Vždyť tolik násilnictví, zášti, zastrasování a nelítostnosti naplňuje tenhle svět a ničí život. A my už se naučili říkat, že se s tím nedá nic dělat. Stojíme před tebou, také jako ti, kdo vzdávají zápas o solidaritu, pravdu, lidskost. O to víc stojíme o tvou blízkost: o blízkost slova, které vnese tvůj jas do našich temnot, o blízkost slova, které otevře oči pro dary spásy. O blízkost pozdvihující k naději. Smiluj se nad námi, i všemi, kdo si dnes tvou blízkost připomínají. Vyslyš nás, když společně prosíme, jak nás naučil tvůj narozený syn:

Otče náš...

Čtení, Lk 2 pro děti, podle ter Lindena, Král na oslu

Píseň 478 Čas radosti

kázání 2Kor 3,17b.18+4,1.6

Píseň 464,1-4 (Narodil se)

Ohlášení

Svíčky

U tebe je pramen žití, když ty jsi nám světlem, spatřujeme světlo. Děti, přijďte dopředu roznést světlo lidem v kostele.

Svítá 448 (Před tebou)

Přímluvy

Světlo tvé blízkosti ať prozařuje tmu lidské samoty, smutků, depresí, hořkostí. Prosíme za lidi nemocné, v bolestech. Za ty, jimž vánoce bolestně připomenou ty, jež postrádají a na něž se marně těší.

Světlo tvé záchrany ať prozařuje temnoty lidské viny, beznaděje, spoutanosti. Prosíme za lidi ponořené do beznaděje, rezignace, přesvědčené, že s jejich problémem už nikdo nic nenadělá.

Světlo tvé obnovy ať vrací naději, chuť něco udělat s životem i světem okolo. Prosíme za ty kdo snili o krásné budoucnosti a narazili na realitu lidské chamtivosti a cynismu.

Světlo tvého Krista ať prosvětlí odloučenost od tebe. Prosíme za ty, jimž se Bůh změnil v trestající či lhotejný osud, za ty, které zklamali sami křesťané nebo odrazují postoje církve.

Dávej radost, vyháněj bolest, obdařuj pokojem, zaháněj nenávisť, a nás si k tomu použij. Vždyť jsi nás obdaroval svým světlem.

Poslání 1Te 5,5.8-9

Požehnání

Požehnejž tobě Hospodin a ostříhejž tebe. Osvět Hospodin tvář svou nad tebou a buď milostiv tobě. Obratěž H tvář svou k tobě a dejž tobě pokoj. AMEN

Píseň Svítá 220 Záznak